

(скажімо, Гр. Бойко, В. Нестайко підтримували шкільну дружбу упродовж життя!). Також дитячі письменники зазвичай багато листувалися зі своїми маленькими читачами, ставали «друзями» певного навчального закладу (найчастіше, сиротинців чи школи свого дитинства). Так, архів Гр. Бойка зберігає документи про його численні зустрічі з дітьми, гостювання учнів у його домі, переписку письменника з юними читачами тощо.

На прискіпливу увагу дослідника заслуговують також фонди низки організацій, що зберігаються у ЦДАМЛМ України та розкривають творчу діяльність дитячих письменників України, як ось: фонд 667 «Державне спеціалізоване видавництво дитячої літератури «Веселка» Державного Комітету зв'язку та інформації України» (4487 справ), фонд 1189 «Редакція щомісячного всеукраїнського дитячого журналу для молодших школярів «Барвінок» (249 справ), фонд 590 «Національна Спілка письменників України та Центральний будинок літераторів» (2675 справ) тощо.

На жаль, більшість особових фондів дитячих письменників України, зокрема й ті, що зберігаються у ЦДАМЛМ України, все ще залишаються мало дослідженими.

МАСОВІ РЕПРЕСІЇ СТАЛІНСЬКОГО ТОТАЛІТАРНОГО РЕЖИМУ В УКРАЇНІ

Семчук Т. С.

*здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
факультет географії, історії та туризму
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Лопатська Н. М.

*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри історії, завідувач кафедри історії
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Сталінський тоталітарний режим завжди ніс за собою страшні наслідки, які були результатом його жорстокої політики. Найбільше страждали ті хто не корився його політиці. Зазвичай це були звичайні робітники, яким не подобалося життя за тоталітаризму чи навпаки – інтелігенція, яка мала змогу проявляти і висловлювати своє невдоволення.

Першою репресією, яку ми розглянемо це буде «Шахтинська справа». Ця справа проходила у 1928 році на території Донбасу. Це була сфальсифікована справа проти донбаських інженерів. Саме в такий спосіб радянська влада хотіла вирішити багато проблем, а саме зробити інженерів винними в економічних питаннях на шахтах та списати на технічних працівників труднощі реконструкційного періоду.

Репресії почалися вже в той час, коли владі не вдалося штучно звинуватити у цих проблемах працівників, тому вони почали проводити масові судові процеси. Працівників почали звинувачувати у неправдивих злочинах. «Шахтинська справа» зачепила тисячі працівників [1].

Під силою примусу багато працівників прийняли частину звинувачень, але все ж таки більшість не погодилися; хоча були й такі, які прийняли всі статті і були засуджені до розстрілу. А більшість були засуджені до 10 років арешту.

Згодом «шахтинців», які справедливо боролися за свої права назвали «шкідниками», нібито вони нашкодили своїми діями економіці країни.

Шахтинська справа понесла за собою хвилю інших масових репресій.

Наступний був політичний процес у справі Спілки визволення України, де на лаві підсудних опинилися 45 осіб. Важливим фактором є те, що це були представники української інтелігенції; стаття за якими їх звинувачували була такою: «Підготовка терористичних актів, спроба повалити радянську владу, відокремлення України від СРСР».

Звинувачення було абсурдним, але ми розуміємо, що основу українського відродження становила саме українська інтелігенція. Проте цікавим є також той момент, що жодних доказів обвинувачень суд зовсім не представив. Доказами були слова звичайних «куплених» людей. Цю справу деякі історики називають політичними спектаклем. В результаті цього процесу всі представники отримали різні строки ув'язнення, хоча це не зупинило діячів, їх філіали відкривалися в різних містах і надалі.

Згодом радянська влада почала активно слідкувати за діяльністю української інтелігенції, найбільшу увагу приділяли Михайлу Грушевському. Саме його притягнули до відповідальності 1931 року, коли була сфабрикована нова справа Українського національного центру. До суду було притягнуто 50 членів, всі мали різні покарання. Пізніше 21 учасника було, на жаль, розстріляно.

Наступні масові репресії були виявлені у Голодоморі 1932-1933 роках. Це був «штучний» голод, в результаті якого померло багато українців. До цього голоду призвела насильницька колективізація, яка мала призвести до викачування селянських ресурсів до державного бюджету [4, с. 181]. Просвітником методів нової влади, а саме колективізації, став професійний вояк Михаїл Муравйов [3, с. 42].

Радянська влада у цих страшних подіях зовсім не визнала своєї вини і зуміла у той час все приховати. Це їм вдалося лиш тому, що в країні було багато молодих спеціалістів, які повністю довіряли партії, а винуватцями цього всього зробили, так званих «шкідників» (які були «шкідниками» для влади).

Голод 1932-1933 років був одним з наймасовіших репресій сталінського режиму. Головним завданням голоду, була те, щоб прибрати більшу кількість населення, яке було незадоволеним сталінською політикою. Також вони в цей час хотіли позбутися куркулів. Саме останні, на їх погляд, були головним ворогами.

Деякі історики зауважують, що найжорстокішим був все ж таки 1937 рік, тому що в цей час найбільше постраждало людей опозиції або ухильників більшовицьких партій. Керівництво розуміло, що вони є основною загрозою. І якщо вони вже можуть висловити своє невдоволення, то пізніше вони будуть проявляти своє

невдоволення ще більше. Тому до них застосовували дуже жорстокі міри покарання. Головним є те, що збільшився термін ув'язнення з 10 до 25 років. В цей час було настільки багато засуджених, що навіть не завжди проводили судові процеси. Зазвичай це були просто допити на яких були присутні нарком внутрішніх справ та прокурор СРСР. Покарання в основному були безпідставними. Тому що головним завданням влади, було знищити чим побільше українців [2].

Загалом сталінські репресії були страшними методами знищення української нації. В результаті яких загинуло багато української інтелігенції, Україна зазнала великих демографічних втрат. А основою цих втрат були молоді люди, цвіт нації.

Отже в 30-ті роки ХХ ст. Великий терор, був тотальним явищем, який охоплював усі верстви населення. В суспільстві люди вороже дивилися один на одного, тому що поширювалися доноси, взаємні підозри. Кожен шукав так званих «ворогів народу».

Додаток 1

Судовий процес над «СВУ»: 45 душ на стільцях підсудних, що протягом 42 днів брали участь у лицедійстві, широковідомому тоді під влучною назвою «Опера СВУ, музика ДПУ» (судовий процес над «СВУ» відбувся в будинку Харківської опери) [4].

ЛІТЕРАТУРА

1. Білас І. Репресивно-каральна система в Україні 1917-1953: Суспільно-політичний та історико-правовий аналіз: у 2 кн. Київ: Либідь: Військо України, 1944. Кн. 1. 432 с.; Кн. 2. С. 688.
2. Нікольський В. Репресивна діяльність органів державної безпеки СРСР в Україні (кінець 1920-х–1950-ті рр.). Донецьк, 2003. С. 624.
3. Костюк Г. Сталінізм в Україні: генеза та наслідки: Дослідження і спостереження сучасника. К.: Смолоскип, 1995. С. 508.
4. Власов В. С., Кульчицький С. В. Історія України (рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. К.: Літера ЛТД, 2018. С. 256.